

สภากาชาดไทย
The Thai Red Cross Society

จุลสาร

เสาวภา

จุลสารเสาวภา ปีที่ 4 ฉบับที่ 1

ประจำเดือน มกราคม - เมษายน 2554

จากใจ... บรรณาธิการ

สวัสดิ์ศรีรับ

จุลสารเสาวภาฉบับนี้ เป็นฉบับต้อนรับปี 2554 ทางกองบรรณาธิการและคณะผู้จัดทำทุกคนขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัย โปรดดลบันดาลให้ผู้อ่านประสบ ความสุข ความสำเร็จ และ มีสุขภาพแข็งแรง นะครับ

ในปี พ.ศ. 2554 สถานเสาวภาจะมีอายุครบรอบ 89 ปี เราจึงจะจัดการประชุมระดับนานาชาติ 3rd Travel Medicine and Immunization โดยจัดเป็น Joint Congress ร่วมกับ 9th International Conference of Tropical Pediatrics ในหัวข้อเรื่อง "Travel Medicine in the Tropics" เพื่อเป็นการเฉลิมฉลองในวาระพิเศษนี้ งานประชุมจะจัดขึ้นในระหว่างวันที่ 18-19 ตุลาคม พ.ศ.2554 ณ กรุงเทพฯ

ผู้ที่สนใจสามารถติดตามรายละเอียดเพิ่มเติมได้จาก www.saovabha.com จุลสารเสาวภาฉบับต่อไปครับ แล้วพบกันใหม่ฉบับหน้าครับ

ศ.นพ.ธีระพงษ์ ตัณฑวิเชียร

บรรณาธิการ: ศ.นพ.ธีระพงษ์ ตัณฑวิเชียร
กองบรรณาธิการ:

พญ. สูดา สิบุญเรือง
พญ. ปิยดา อุดมชัยสกุล
นพ. จารุบุตร อังสนากุล
นาง วิชาพร ใจเจริญทรัพย์
นาง เสาวลักษณ์ เทพสุเมธานนท์
นาง มณีรัตน์ เบญจวงศ์กุลชัย
นาง ฐานเพชร ตัณฑวิเชียร
น.ส. ณัฐชยา รัตนนันต์พิณีจ

ประสานงานบรรณาธิการ:

ภก. สาธพ พลัฒ์พลิง
น.ส. นาฏอนงค์ ขำนิพัทธ์

สนับสนุนการพิมพ์โดย:

บริษัท ซาโนฟี่ ปาลเตอร์ จำกัด

การให้อิมมูโนโกลบูลิน ป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า

ผู้ที่ถูกสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมกัดหรือสงสัยว่าสัมผัสโรคพิษสุนัขบ้าและมีบาดแผลมีเลือดออก หรือสัมผัสเยื่อ เช่น น้ำลายสัตว์เข้าปากหรือตา ในกรณีที่ผู้นั้นไม่เคยได้รับวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้ามาก่อน องค์การอนามัยโลกกำหนด ให้ผู้ที่สัมผัสโรค ต้องได้รับวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ร่วมกับ อิมมูโนโกลบูลินเสมอ

อิมมูโนโกลบูลิน ที่ใช้ในเวชปฏิบัติมี 2 ชนิด คือ

1. อิมมูโนโกลบูลินที่ผลิตจากซีรัมของมนุษย์ (Human rabies immune globulin : HRIG) โดยให้ในขนาด 20 IU/กิโลกรัม(น้ำหนัก) ปัจจุบันมีการผลิตในประเทศโดยศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย

2. อิมมูโนโกลบูลินที่ผลิตจากซีรัมของม้า (Equine rabies immune globulin : ERIG) โดยให้ในขนาด 40 IU/กิโลกรัม(น้ำหนัก) มีการผลิตในประเทศโดยสถานเสาวภา สภากาชาดไทย ปัจจุบันอิมมูโนโกลบูลินที่ผลิตจากซีรัมของม้ามี่ความบริสุทธิ์มากขึ้นและมีอัตราการแพ้ลดลงมาก อย่างไรก็ตาม ก่อนพิจารณาให้อิมมูโนโกลบูลินที่ผลิตจากซีรัมของม้า ต้องทำการทดสอบการแพ้ทางผิวหนังก่อนทุกครั้ง สถานเสาวภาได้กำหนดมาตรฐานของการทดสอบ ERIG ที่ผลิตจากสถานเสาวภา โดยการใช่กระบอกฉีดยาทูเบอร์คูลินเข็มเบอร์ 29 และทดสอบ ERIG ด้วยการฉีด 0.02 มล. (ละลายเป็น 1:100 ด้วยน้ำเกลือไอโซโทน) เข้าในผิวหนังบริเวณท้องแขนและอ่านผลหลังทำ 15 นาที โดยการใช่คาลิเปอร์วัด ถ้าขนาดของรอยนูนมากกว่า 10 มม.ถือว่าการทดสอบให้ผลบวกให้ใช้อิมมูโนโกลบูลินที่ผลิตจากซีรัมของมนุษย์แทน

การให้อิมมูโนโกลบูลิน (RIG) ควรให้ในขนาดที่

กำหนดร่วมกับการฉีดวัคซีนในวันแรกที่มารับการรักษา ในกรณีที่ไม่สามารถให้ RIG ในวันแรกพร้อมกับการให้วัคซีน ควรพิจารณาให้ในวันต่อมา แต่ไม่ควรให้หลังวันที่ 7 ของการฉีดวัคซีน เพราะอาจดกภูมิคุ้มกันที่เกิดขึ้นจากการให้วัคซีน การฉีด RIG แนะนำให้ฉีดเข้าที่บาดแผลทุกแผลให้มากที่สุดเท่าที่ทำได้ แม้ว่าบาดแผลจะหายแล้วก็ตาม โดยให้ฉีดทั้งในและรอบแผล (ซึ่งการฉีดที่บาดแผลไม่พบว่า มีผลทำให้อัตราการติดเชื้อของบาดแผลเพิ่มขึ้น) ถ้ามี RIG เหลือให้ฉีดเข้าที่กล้ามเนื้อต้นขาหรือกล้ามเนื้อสะโพก ในกรณีที่ RIG ที่คำนวณได้ตามน้ำหนักของผู้ป่วยไม่เพียงพอสำหรับการฉีดทุกบาดแผล ซึ่งมักพบเป็นปัญหาบ่อยในเด็ก สามารถเจือจาง RIG เป็น 2-3 เท่าด้วยการใช้น้ำเกลือไอโซโทนผสม และพยายามฉีดให้ครบทุกบาดแผล

อาการ ช้ำง เคียง ที่ เกิด จาก การ ได้ รับ อิมมูโนโกลบูลินที่ผลิตจากซีรัมของม้า อาจพบได้ (ร้อยละ1.6-6.9)ได้แก่ มีผื่นคัน ลมพิษขึ้นตามตัวหรือในบริเวณที่ฉีด RIG บางรายมีไข้ และปวดข้อร่วมด้วย (serum sickness) มักพบได้ในช่วง 1-2 สัปดาห์หลังฉีด อาการแพ้รุนแรงที่สำคัญคือ การเกิดลมพิษขึ้นตามตัว หายใจไม่ออก ภาวะช็อก (anaphylaxis) ซึ่งมักเกิดขึ้นทันทีภายหลังฉีดและแพทย์ต้องระลึกละเอียดว่าการทำการทดสอบผิวหนังไม่สามารถคาดการณ์การเกิด anaphylaxis ได้แน่นอน ส่วน HRIG มักไม่พบอาการแพ้บางรายอาจพบมีเพียงผื่นคัน ภายหลังฉีด

สำหรับผู้ที่เคยได้รับวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าแบบเซลล์เพาะเลี้ยงครบมาก่อน แม้จะสัมผัสโรคแบบรุนแรง ก็ไม่จำเป็นต้องรับอิมมูโนโกลบูลินอีก เพราะมีการศึกษาแล้วว่าร่างกายสามารถตอบสนองและสร้างภูมิคุ้มกันได้ดีและอย่างรวดเร็ว

โดยผู้สัมผัสโรคควรได้รับเพียงการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าเข็มกระตุ้น 1-2 เข็มก็เพียงพอ

